

Tranzakciókezelés

1. Tegyük fel, hogy az alábbi műveletsorozatban minden egyes olvasás- és írásműveletet közvetlenül megelőzi az RLOCK ill. a WLOCK igénylése. Tegyük továbbá fel, hogy a zárok feloldása a tranzakció utolsó művelete után történik meg. Adjuk meg azokat a műveleteket, melyek végrehajtását az ütemező megtagadja, és mondjuk meg, hogy létrejön-e holtpont. Hogyan alakul a műveletek végrehajtása során a várakozási gráf? Ha létrejön holtpont, ABORT-áljuk az egyik tranzakciót, és mutassuk meg, hogyan folytatódik a műveletsorozat!

$$r_1(A), r_2(B), w_1(C), r_3(D), r_4(E), w_3(B), w_2(C), w_4(A), w_1(D)$$

2. Tekintsük az alábbi (csak olvasásokból és írásokból álló) ütemezést:

$$r_2(A), w_3(B), r_1(A), w_2(B), w_1(C)$$

(Itt $r_2(A)$ jelentése: a második tranzakció olvassa A -t, $w_3(B)$ jelentése: a harmadik tranzakció írja B -t.)

Az egyszerű tranzakciómodellt használva illessz be zárkéréseket a fenti ütemezésbe oly módon, hogy legális zárolást kapjunk és

- (a) ne kövesse mindegyik tranzakció a 2PL-t, de (a zárkérések alapján döntve) az ütemezés sorosítható legyen,
  - (b) mindegyik tranzakció kövesse a 2PL-t, de (a zárkérések alapján döntve) ne legyen sorosítható az ütemezés,
  - (c) mindegyik tranzakció kövesse a 2PL-t, és (a zárkérések alapján döntve) legyen sorosítható az ütemezés.
3. Az alábbi legális ütemezés négy tranzakció zárjait tartalmazza az RLOCK/WLOCK modellben. Rajzoljuk fel a sorosítási gráfot! Sorosítható-e az ütemezés? Ha igen, milyen soros ütemezések ekvivalensek az eredeti ütemezéssel?

(0)	T ₁	T ₂	T ₃	T ₄
(1)		RLOCK A		
(2)	RLOCK A			
(3)	WLOCK C			
(4)	UNLOCK C			
(5)			RLOCK C	
(6)	WLOCK B			
(7)	UNLOCK B			
(8)				RLOCK B
(9)	UNLOCK A			
(10)		UNLOCK A		
(11)			WLOCK A	
(12)				RLOCK C
(13)		WLOCK D		
(14)				UNLOCK B
(15)			UNLOCK C	
(16)		RLOCK B		
(17)			UNLOCK A	
(18)				WLOCK A
(19)		UNLOCK B		
(20)				WLOCK B
(21)				UNLOCK B
(22)		UNLOCK D		
(23)				UNLOCK C
(24)				UNLOCK A

4. Az alább megadott tranzakciók mindegyikénél tételezzük fel, hogy beszurjuk a LOCK és UNLOCK műveletet minden egyes adatbáziselemhez, amihez hozzáférünk: $r_1(A), w_1(B)$. Adjuk meg, hogy a zárolási, feloldási, olvasási és írási műveleteknek hány olyan sorrendje lehet, ha a zárolások megfelelőek és a zárolás i) kétfázisú, ii) nem kétfázisú.

5. Egy adathozzáférési naplót szeretnénk ellenőrizni egy sorosíthatóságot ellenőrző programmal. (A napló az adatokhoz történő hozzáférések egy ütemezését tartalmazza: pl. $r_1(A), w_2(B), \dots$)

A programunk sajnos nem tud elég hosszú naplókat elemezni, ezért kénytelenek vagyunk a naplót ketté vágni, és az elejét illetve a végét külön-külön ellenőrizni.

Igaz-e, hogy ha a két naplórészben levő ütemezés – U_1 és U_2 – külön-külön sorosítható, akkor a naplóban szereplő teljes ütemezés is az, amennyiben a szétvágás során ügyeltünk arra, hogy:

- Úgy vágjuk szét a naplót, hogy ne legyen olyan tranzakció, amely mindkét naplófélben végez műveletet, azaz ha az U_1 ütemezésben tranzakciók egy S_1 halmaza végez műveleteket, az U_2 ütemezésben pedig a tranzakciók egy S_2 halmaza, akkor $S_1 \cap S_2 = \emptyset$?
- Úgy vágjuk szét a naplót, hogy ne legyen olyan adatelem, amihez mindkét naplófélben történik hozzáférés, azaz ha az U_1 ütemezésben a tranzakciók az adatelemek egy X_1 halmazán végeznek műveleteket, az U_2 ütemezésben levők pedig az adatelemek egy X_2 halmazán, akkor $X_1 \cap X_2 = \emptyset$?

6. Tekintsük a T_1, T_2, T_3 és T_4 tranzakciók írási és olvasási kéréseiből álló

$$r_1(A), w_2(B), r_3(A), w_1(B), r_2(A), r_4(B), w_4(A), w_3(B)$$

sorozatot. Időbélyeges tranzakciókezeléssel akarjuk a sorosítható ütemezést kikényszeríteni, a tranzakciók időbélyegei: $t(T_1) = 1, t(T_2) = 2, t(T_3) = 3, t(T_4) = 4$. Írja le, hogy mi történik a fenti sorozat esetén, azaz mely kéréseket teljesíti az ütemező, melyeket nem, mely kérések vezetnek ABORT-hoz és adja meg azt is, hogy hogyan változnak az egyes műveletek után az adategységek írási és olvasási idejei (ezek kezdetben mind nullák).

7. Időbélyeges tranzakciókezelést alkalmazunk, három tranzakció van: T_1, T_2 és T_3 , időbélyegeik rendre 10, 20 és 30. Az olvasások és íráások iránti kérések így jönnek: $r_1(A), r_2(A), w_1(C), X, w_3(C), r_2(B)$ (az X kérés nem ismert).

Mi lehetett X , ha tudjuk, hogy a tranzakciókezelő a kérésorozat hatására

- ABORT T_1 -et rendel el?
- ABORT T_2 -et rendel el?
- ABORT T_3 -et rendel el?

8. Alább látható egy napló, melyet az UNDO protokoll szerint képeztünk. Állítsuk vissza a konzisztens helyzetet.

(T_1 , BEGIN)
(T_1 , X, 5)
(T_2 , BEGIN)
(T_1 , Y, 7)
(T_2 , X, 9)
(T_3 , BEGIN)
(T_3 , Z, 11)
(T_1 , COMMIT)
(START CHECKPOINT (T_2, T_3))
(T_2 , X, 13)
(T_3 , Y, 15)
HIBA

9. Alább látható egy napló, melyet az REDO protokoll szerint képeztünk. Mit áll a ??? helyén?
Állítsuk vissza a konzisztens helyzetet.

(T_1 , BEGIN)
(T_1 , A,)
(T_2 , BEGIN)
(T_2 , B, 5)
(T_1 , C, 7)
(T_3 , BEGIN)
(T_3 , D, 12)
(T_1 , COMMIT)
(START CHECKPOINT (???))
(T_4 , BEGIN)
(T_2 , E, 5)
(T_2 , COMMIT)
(T_3 , F, 1)
(T_4 , G, 15)
(END CHECKPOINT)
(T_3 , COMMIT)
(T_5 , BEGIN)
(T_5 , H, 3)
(START CHECKPOINT (???))
(T_5 , COMMIT)
HIBA